

■ Erica Terpstra is weer aan het reizen

‘De wereld is één grote snoepwinkel’

Van sportzwenster tot Kamerlid tot professioneel reiziger. Erica Terpstra prijst zich gelukkig dat ze al haar hele leven haar passies mag volgen. ‘Ergens naartoe gaan is één ding, maar wat mij boeit is meedoen.’

TEKST: ANOUK HORSTHUIS FOTO'S: ROGIER VELDMAN VISAGIE: JENNIFER RHEMREV @ JAM

HAIR AND MAKE UP: MET DANK AAN: BRASSERIE BERLAGE

Ze is net terug uit de Verenigde Staten. Drie uur om precies te zijn. Haar vliegtuig vertrok met vertraging uit Las Vegas, vanwege onweer, waardoor ze haar aansluitende vlucht miste. En uiteraard treedt op zo'n moment *Murphy's law* in werking en bleken alle hotels in de wijde omtrek volgeboekt, waardoor ze vele uren moest doorbrengen op de luchthaven tot eindelijk een plek werd gevonden. Waar ze zonder koffer naartoe moest, want die was - uiteraard - zoek.

Maar het interview afzeggen? Welnee zeg. Haar stem klinkt licht vermoeid, maar haar ogen staan helder. Een cappuccino zou fijn zijn en verder is er wat haar betreft geen vuiltje aan de lucht. Trouwens, hebben we niet hetzelfde horloge? Met een zwier brengt ze haar pols naast die van de verslaggever; een grote witte plastic Ice naast een knaloranje exemplaar. "Ik heb 'm nét ge-

kocht, in het vliegtuig", zegt ze vrolijk. "Ik had eerst een andere, maar die ben ik halverwege deze reis verloren. Er zat een scheur in het bandje, wat ik met een elastiekje provisorisch had gerepareerd. Maar wat denk je?"

Grinnikend buigt ze voorover. "Ik deed afgelopen week een interview met de spiritueel leider van de indianen. Hij had twee veren op zijn hoofdtooi; adelaarsveren, heilige veren dus, want adelaars vliegen zo hoog dat ze van alle dieren het dichtst bij de goden zijn. Hoe dan ook, het waaide nogal, dus die veren zwipten alle kanten op, waarop hij vroeg of wij misschien iets hadden om het vast te zetten. En ja, ik had dus dat

elastiekje!" Met een triomfantelijke glimlach laat ze zich weer achterover tegen de leuning van haar stoel zakken. "Zeg nou zelf, wat is er mooier dan op die manier je horloge verliezen!" En zo rolt de eerste anekdote al over haar lippen, nog voor haar cappuccino is geserveerd en de eerste vraag is gesteld.

DRIE PASSIES

Dat Erica Terpstra twee jaar geleden een nieuwe carrière kon beginnen als reizend verslaggever voor Omroep Max, beschouwt ze als een groot cadeau. Ze was achtereenvolgens zwemkampioen, ruim een kwart eeuw politicus en wan-

‘Het was alsof ik was verbonden met de hele kosmos’

PASPOORT

Naam: Erica Georgina Terpstra

Geboren: 26 mei 1943 in Den Haag

Opleiding: Gymnasium-b aan het Grotius Lyceum Den Haag en Sinologie aan de Rijksuniversiteit Leiden (geen examen)

Woont: in Den Haag

Carrière: Terpstra's eerste carrière was een zwemcarrière: 1960 Olympische Spelen Rome, Europees Kampioen in 1962 en zilver en brons bij de Olympische Spelen in Tokio. Na haar sportcarrière was ze docent (Chinees) Nederlands en (sport-)journaliste. In 1977 werd ze Kamerlid voor de VVD, wat ze tot 15 december 2003 zou blijven (met uitzondering van de vier jaar dat ze staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport was in het kabinet-Kok I). Op 21 oktober 2003 werd Terpstra gekozen tot voorzitter van NOC*NSF, welke functie ze tot mei 2010 vervulde. Voor Omroep Max maakte ze het tweede seizoen Erica op reis. Ze is genomineerd voor de Gouden Televizerring.

delend sportgeweten van Nederland, toen met het einde van haar voorzitterstermijn van NOC*NSF het gevreesde zwarte gat dreigde. "Als ik nu achter de geraniums ga zitten, ga ik dood", omschrijft ze haar gevoel van destijds, zonder met haar ogen te knipperen. "Maar als sporter wist ik tegelijkertijd: een zwart gat kun je vermijden door zo snel mogelijk een andere passie te volgen. Dat werd het reizen."

U reisde toch altijd al veel? Was er nog wel wat te ontdekken over?

"Natuurlijk wel! De wereld is één grote snoepwinkel! (serieuzer) Kijk, ergens naartoe gaan is één ding, maar wat mij boeit is meedoen. Ik wilde niet aan de zijlijn staan, maar echt in andere culturen duiken. En vooral: worden geïnspireerd door de spiritualiteit van andere mensen." Ze neemt een slok van haar cappuccino en denkt even na. "Ik heb mijn leven lang al drie grote passies: sport, politiek en spiritualiteit. Toen ik werd gekozen als voorzitter van NOC*NSF wist ik dat onze vijf miljoen leden niet zaten te wachten op iemand met een partijpolitieke pet, noch op een spiritueel geïnteresseerde voorzitter. Al die jaren heb ik mijn politieke en spirituele interesses dus op een laag pitje gezet. En dat kon makkelijk, omdat sport net zo goed een passie van me is. Maar toen ik aftrad omdat mijn termijnen erop zaten, was dat wel het moment om de balans terug te brengen. Ik had 27 jaar aan politiek besteed en tien jaar aan sport. Nu wilde ik ruimte voor mijn spirituele kant."

Wat hebben de reizen die u tot nu toe hebt gemaakt u wat dat betreft opgeleverd?

"Ik ben steeds met dezelfde vragen op pad gegaan. Wat is de essentie van het leven? Wat gebeurt er als iemand sterft

'Ik realiseer me ontzettend dat ik aan de goede kant van de streep zit'

en wat is er daarna? Het mooie is dat ik op alle plekken waar ik ben geweest steeds dezelfde rode draad terugvond: de essentie van het leven is liefde. Respect. Compassie. De indiaan aan wie ik dat elastiekje leende, zei ook zo iets. Volgens hem is het leven een piramide. De ene zijde is liefde, de andere twee zijn respect en spiritualiteit. Toen hij dat zei, begon ik helemaal te stralen, want dat is precies wat ik steeds hoor, of het nou in India, de VS of Oman is. In Mali was ik

bijvoorbeeld bij de Dogon, een volk dat in grotten woont en nauwelijks onderwijs geniet. Ik vroeg aan hun stamoudste, een oude wijze man, wat er volgens hem gebeurt wanneer mensen sterven. 'Als mensen sterven, zei hij, hebben ze hun missie in het leven volbracht. En daarna mogen ze rusten op het bed van God.' (Stralend) Dat is toch geruststellend? Ook als je niet weet wat de missie in jouw leven is, als je sterft heb je die volbracht. En mag je rusten op het bed

van God, of hoe je de kracht in je leven maar wil noemen. Dat vond ik zó mooi en zó troostrijk..."

Zijn dat nieuwe inzichten voor u of verdiepen ze wat u altijd al geloofde?
"Ik studeerde ooit een paar jaar Chinees en Japans en sindsdien ben ik zeer geïnteresseerd in het boeddhisme en zie ik de Dalai Lama als mijn spiritueel leider. Maar boeddhist ben ik niet, meer een eeuwige student van het boeddhisme. En iedere reis geeft mij weer meer om over na te denken. En nieuwe ervaringen die mijn denken kleuren. In Djenné in Mali ben ik bijvoorbeeld in de grootste lemen moskee ter wereld geweest. Moet je je voorstellen, ieder jaar komen alle jongemannen uit de regio een dag met hun laddertjes naar de moskee om hem opnieuw met leem te bekleden! Binnen staan 108 pilaren, een speciaal getal in heel veel religies." Ze toont haar pols waaromheen een lang kralensnoer is gewikkeld. "Deze gebedsketting telt bijvoorbeeld ook 108 houten kralen. Hoe dan ook, normaal mag je daar als niet-moslim niet naar binnen, maar wij kregen toestemming om te filmen. En het was prachtig. Het licht was zacht en gefilterd, zweefde door de ruimte, streek langs de pilaren. Ik zat op de grond tegen een pilaar aan een beetje te mediteren en ervoer ineens een uiterst mystiek moment. Ik kan het nog steeds niet goed onder woorden brengen, maar het was alsof ik verbonden was met de hele kosmos. Ik was er niet naar op zoek. Ik was er niet op voorbereid. Het was er ineens."

GROOTS EN MEESLEPEND

Ze houdt ervan om groots en meeslepend te leven en vindt het leuk om dingen te doen die ze nooit eerder heeft gedaan. En dus koos ze als motto voor haar reizen: *When in Rome, do as the*

Romans do ('s lands wijs, 's lands eer, red.). "Ik heb het voordeel dat ik een leeftijd heb gekregen dat het me niet meer interesseert hoe ik er op reis uitzie. Het gaat niet om mij, maar om het land waar ik op reis ben. Bovendien vind ik het vanzelfsprekend dat je je aanpast.

team me natuurlijk wél aan mijn motto!" En als ze is uitgelachen: "Het budget was alleen niet toereikend." Ze voelt zich rijk. Ze zegt het meermaals, met meer en minder nadruk. Niet op zalvende toon, maar opgewekt en opgeruimd, zoals ze eigenlijk altijd

'Als je gelukkig bent, moet je proberen dat diezelfde dag met een ander te delen'

Dat zoveel mensen over de majesteit heen vielen omdat ze een hoofddoek droeg tijdens haar bezoek aan een moskee in Oman, dat vond ik belachelijk. Zo hoort het daar nu eenmaal, net zoals je in een synagoge als man een keppeltje draagt. Voor mijn bezoek aan diezelfde moskee in Oman heb ik dan ook net als de majesteit een zwarte abaya aangeschaft. En het grappige was: toen ik daar zo zat, op het plein, voelde ik me niet alleen een beetje een *local*, maar was ik het voor een groep Amerikaanse toeristen ook werkelijk. Een van de vrouwen uit de groep kwam naar me toe, wees op haar fototoestel en keek me vragend aan. En voor ik het wist, stond die hele groep me te fotograferen!" Grinnikend: "Maar er zijn natuurlijk grenzen. In Ethiopië waren we bij een stam die al twee-, drieduizend jaar dezelfde leefwijze heeft. De vrouwen droegen geitenleren schorten over hun naakte lichamen en ja, toen zei mijn team dus ook: 'nou, Erica, do as the Romans do...' (bulderende lach). En toen ik in Japan was, interviewde ik een gigo. Niet zomaar iemand, maar een man die in hoog aanzien stond en die een kleine vijftigduizend euro zei te verdienen. Per maand! Moet je je voorstellen, dan zal het wel heel bijzonder zijn wat hij doet! Maar toen herinnerde mijn

klinkt in de publieke ruimte. "Ik realiseer me zo ontzettend dat ik aan de goede kant van de streep zit. En dat dat zo'n mazzel is. Dat ik kon zwemmen. Dat ik Kamerlid was en me als een vis in het water voelde. Alle ervaringen die ik nu voor *Erica op reis* opdoe. Ik ben zo verwonderd dat ik al die mooie dingen achter elkaar heb mogen doen. Nee, ik heb geen idee waarom dat is. Ik weet alleen dat ik er dankbaar voor ben. Net als voor het leven zelf." Ze buigt zich weer voorover en pakt de verslaggever bij de schouder. "Ja, ik ben als een blij mens gebakken." En dan, zachter: "Ik had vroeger een katholiek vriendinnetje. Met haar ging ik soms mee naar de kerk, omdat ik de ceremoniën zo prachtig vond. Ik herinner me dat ik een jaar of acht was en vreselijk jaloers op haar was. Als zij blij was, kon zij namelijk haar God bedanken. Terwijl ik, een uiterst blij kind, nergens met m'n dankbaarheid naartoe kon. Toen zei mijn vader iets wat ik nooit ben vergeten en wat ik later in boeddhistische boeken heb teruggevonden: Als je gelukkig bent, moet je proberen dat nog diezelfde dag met een ander te delen. Daar kún je als kind wat mee! En daar kan ik nog altijd wat mee."

[ERICA OP REIS | VRIJDAG | NEDERLAND 1 | OMROEP MAX | 22.20]